

Apneu en rijbewijs

Meldplicht voor apneu bij het CBR?

Mensen die last hebben van abnormale slaperigheid overdag vormen een risico voor de verkeersveiligheid. Maar goed behandelde apneupatiënten niet. Toch worden ze onnodig levenslang voor het blok gezet. Dat moet veranderen, vindt de ApneuVereniging.

Hoe is het nu geregeld?

Volgens de 'Regeling eisen geschiktheid 2000' heb je osa als je abnormaal slaperig bent overdag met nachtelijke ademstops (een ahi) van 15 of meer. Word je twee maanden goed behandeld (drie maanden voor grote rijbewijzen) én heb je een ahi van minder dan 15, dan ben je weer medisch rijgeschikt. In de tussentijd kan rijden door de behandelend specialist worden ontraden. Je kunt ter bevestiging van de rijgeschiktheid je apneu zelf vrijwillig melden bij het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR). Je moet dan vervolgens elke drie jaar (voor grote rijbewijzen elk jaar) met een verklaring van een medisch specialist een nieuw rijbewijs aanvragen. Deze administratieve procedure voegt echter niets meer toe aan de verkeersveiligheid. De ApneuVereniging raadt aan zelf de verantwoordelijkheid te nemen om niet te rijden wanneer er sprake is van slaperigheid in het belang van je eigen veiligheid en die van anderen en terughoudend te zijn met een melding.

Wat zijn de problemen met de huidige regelgeving?

De bestaande regeling uit het jaar 2000 is feitelijk achterhaald door nieuwe medische inzichten en onderzoeken over apneu en verkeersveiligheid. Zo blijkt dat mensen met een effectieve apneubehandeling niet vaker betrokken zijn bij verkeersongevallen en geen extra gevaar opleveren voor de verkeersveiligheid. Bovendien zegt het aantal ademstops (de ahi) onvoldoende over de ernst van apneu en slaperigheid

en is daarom niet bruikbaar als maatstaf voor besluitvorming over medische rijgeschiktheid. De 'Richtlijn obstructief slaapapneu bij volwassenen' uit 2018 stelt dat de diagnose osa pas kan worden gesteld als er ook sprake is van gerelateerde klachten, die verbeteren bij een adequate apneubehandeling.

Hoe gaat het in de praktijk?

Wachttijden in het medische circuit en bij het CBR leiden tot rompslomp en kosten, die zeker voor beroepschauffeurs zeer hoog kunnen oplopen. Capaciteitsproblemen bij het CBR vanaf 2018 hebben geleid tot grote vertragingen, waardoor veel 75-plussers en mensen met chronische aandoeningen niet op tijd een nieuw rijbewijs kregen en soms maanden niet mochten rijden. Landelijke ophef daarover leidde – na een brede maatschappelijke discussie – tot algemene wetsvoorstellen met versoepeling van de 75-plus keuring. Maar ook met een meldplicht die mogelijk ook voor apneu kan gaan gelden.

Waarvoor maakt de ApneuVereniging zich sterk?

Ten eerste: normalisering van de geldigheidsduur van het rijbewijs. De ApneuVereniging heeft in 2020 al beargumenteerd bij het CBR dat de geldigheid van rijbewijzen van goed behandelde apneupatiënten gelijkgeschakeld zou moeten worden met de standaardtermijnen. Het frequent controleren en levenslang beperken van de geldigheidsduur van rijbewijzen van goed behandelde patiënten is vissen in de verkeerde vijver.

Ten tweede: géén invoering van een wettelijke meldplicht voor mensen met apneu. Een administratieve meldplicht bij het CBR voegt niets toe aan de verkeersveiligheid en kan zelfs een averechts effect hebben. Mensen zouden medische zorg kunnen gaan mijden om een (tijdelijke) rijontzegging met ook financiële consequenties uit de weg te gaan. Elke nieuw behandelde apneupatiënt daarentegen maakt de weg veiliger, niet het routinematig vinkjes zetten bij goed ingestelde apneupatiënten. Drijfveer voor behandeling moet de gezondheid en symptoomverlichting zijn, niet regelgeving op zich.

Scan de QR-code en lees meer in deze brief.

Scan de QR-code en lees meer in ons position paper.

Onze argumenten voor beide doelstellingen onderbouwen een win-win situatie zowel voor apneupatiënten als voor de verkeersveiligheid. Bovendien voorkomt invoering van onze voorstellen overbelasting bij het CBR en – belangrijker – bij de betrokken medisch specialisten. Het vermijdt overmatige aanslagen op de algemene middelen en zorgkosten.

Wat is er in 2023 gebeurd?

Wij hebben overleg gevoerd met het verantwoordelijke ministerie van Infrastructuur & Waterstaat en vonden hier een goed gehoor. Regelgeving over de geldigheidsduur van rijbewijzen moet deels in Europees verband worden

besloten. Maar het al dan niet invoeren van een meldplicht voor apneu is een Nederlandse aangelegenheid. Het ministerie vraagt nu op beide punten advies aan de Gezondheidsraad. Hiervoor is nadere onderbouwing door medisch deskundigen nodig. Daarom hebben we dit verder besproken met de vereniging van longartsen NVALT, die op dezelfde lijn blijkt te zitten als de ApneuVereniging. Daarnaast is er een voorstel om onder de huidige Europese richtlijn de geldigheid van alle categorieën rijbewijzen te normaliseren na een evaluatie van drie jaar behandeling. Dit voorstel is geënt op een Belgische variant met een tussentijdse verklaring.

Komt er nu een meldplicht voor apneu?

Voor een potentiële meldplicht worden nu informeel dementie en epilepsie genoemd. Er is nog geen besluit genomen over een meldplicht voor apneu. De keuringscapaciteit is hierbij een kritisch aspect. Bij een meldplicht voor apneu moeten per jaar 200.000 mensen gekeurd worden. Dat is tweemaal zoveel als de jaarlijkse instroom van 75-plussers met een rijbewijs.

Hoe gaat het nu verder?

De ontwikkelingen op diverse fronten gaan achter de schermen door. Daar is de ApneuVereniging actief bij betrokken. Voor definitieve besluiten in Nederland (kabinetsformatie) en Europa is het echter een kwestie van lange adem. Wij houden je op de hoogte van verdere ontwikkelingen.

Een administratieve meldplicht bij het CBR voegt niets toe aan de verkeersveiligheid en kan zelfs een averechts effect hebben.